

Gandesa

Recuperen part dels túmuls funeraris del jaciment del Coll del Moro

En marxa una nova campanya d'excavacions al poblat ibèric, on també s'estudiarà la zona de les cisternes

Els arqueòlegs excavant al jaciment. FOTO: JOAN REVILLAS

Treballs amb distanciament. FOTO: J. REVILLAS

M.MILLAN
GANDESA

Ja està en marxa una nova campanya d'excavacions al jaciment de Coll del Moro de Gandesa, un assentament ibèric fortificat d'uns 3.350 metres de la tribu dels iler-cavans, que es troba al municipi de Gandesa i que forma part de la Ruta dels Ibers.

Fins al 10 de juliol, s'intervindrà de forma paral·lela en dues àrees del conjunt arqueològic: al sector de la necròpolis de Calars i al sector del poblat.

Des de 2014 un equip d'investigació de la Universitat de Barcelona i l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica duu a terme treballs d'excavació al jaciment i hi han fet tant prospecció geofísica com pedestre, a la zona d'habitat i a les zones baixes que s'estenen a sud i a est del territori de Coll del Moro.

Pel que fa l'excavació de l'habitat, l'equip es planteja enguany

acabar l'excavació de les cisternes (començada els anys 80) i fixar la seqüència cronològica de les diferents fases d'utilització, que podria remuntar al segle VI aC fins al segle III-II aC. «Es tracta d'un element molt característic del jaciment i volem fer-ne una datació completa», comenta un dels directors de l'excavació en marxa, Rafael Jornet.

De forma paral·lela es treballa, per encàrrec dels serveis territorials de Cultura de la Generalitat a les Terres de l'Ebre, en la recuperació i consolidació de les restes de la necròpolis de Calars (una de les tres que conforma el conjunt), en la zona d'on l'any 2017 es va retirar el monòlit franquista que recordava el punt de comandament de Franco durant la batalla de l'Ebre de la Guerra Civil.

«S'està documentant tot el sector, redescobrint-lo després que estava molt malmès» explica Jornet. Així, es prepara una nova topografia i es consolidaran els ele-

Túmuls funeraris.

Són estructures de pedres que, cobertes de terra i identificades per una estela funerària, guardaven les urnes amb les cendres i les pertinències de la persona enterrada.

ments, en especial els túmuls funeraris que es remunten al segle IX aC, «més antics que el propi poblat».

Condicions per la Covid-19

La planificació i organització de la campanya d'excavació d'aquest 2020 s'ha vist afectada pel context de la Covid i s'han hagut de prendre diverses mesures per adaptar les condicions de treball a la seguretat necessària i evitar els riscos de contagi, segons expliquen des de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica.

En primer lloc, s'ha reduït «al mínim imprescindible» la presència física d'arqueòlegs al jaciment i s'han prioritzat aquelles tasques que requereixen de menys personal per a executar-les, com per exemple, les tasques de consolidació i restauració de restes o l'adequació del jaciment.

D'altra banda, s'han escollit treballs arqueològics en aquells sectors del jaciment que, per la seva

amplitud, permeten garantir sense problemes les distàncies de seguretat i la resta de normes de seguretat. Una d'aquestes zones és la de les cisternes que abastien el poblat.

Els participants han fet formació sobre els protocols a seguir en el context actual, i s'han minimitzat les pernoctacions. Els arqueòlegs que participen en la campanya i són residents de les Terres de l'Ebre s'allotgen a les seves cases particulars. Per als que venen de fora, l'Ajuntament de Gandesa ha habilitat un espai a l'alberg de temporers amb habitacions individuals i servei de càter individual per a menjar.

Actiu patrimonial i turístic

L'alcalde de Gandesa, Carles Luz, remarca la importància d'aquests treballs per treure a la llum nous elements d'un assentament «que vas ser molt important, en una zona cruïlla de camins ja a l'antiguitat».